

HÍRADÓ

„Az ötéves terv végrehajtásának csaknem hároméves tapasztalata bizonyítja, hogy népgazdaságunk eredményesen fejlődik, gazdasági életünk felfelé ívelő. Az életkörülmények javulnak.“

(A kormány beszámolójából.)

VII. ÉVFOLYAM, 45. SZÁM

ÁRA: 1.50 Ft

1963. NOVEMBER 6.

OKTÓBER ÉVFORDULÓJÁN...

1917 OKTOBEREBEN Oroszország proletariátusa áttörte az imperializmus frontját és a világ egyik leghatalmasabb országában a burzsoázia megdöntésével uralgó osztályt emelte a munkásosztályt.

Egy fél emberöltő telt el azóta, de a hőies harc, a sok évi áldozatos munka meghozta gyümölcsét. Az emberek milliói szabadultak fel a félszékelyölés alól, új, független, szabad országok alakultak, gyorsabb lépések következtek a történelem.

Az októberi forradalom óta elődött a nagy kérdés: a történelem kerekét visszaforgatni nem lehet, az új világ eszméi a különböző kontinenseken diadalmasan tért hódítanak. A kommunizmus eszméje már nemcsak Európában, hanem a távoli földrészek Közép-Amerika fontos kulcs helyén levő országát, Kubát is meghódította, s gyökeret ver a fekete Afrika országában is. A kapitalista világ legerősebb hatalmának közvetlen szomszédságában, az USA mellett építi szocialista hazáját a kubai nép. Nincs olyan erő többé, mely visszafordíthatná a társadalmat, a szocialista fejlődés menetét. Nincs olyan erő, mely sorompó állíthatna a kommunizmus jövődől fejlődése elé.

A szocializmus megerősödött, erői állandóan gyarapodnak, eszméje emberek százmillióinak szívét, lelkét hódítja meg, kialakult a szocialista világrendszer. Eleterejét mutatja, hogy az első szocialista állam emberfeletti erőfeszítéssel térdre kényszerítette a népek ádáz ellenségét, a fasisztust, barlangjában adta meg részére a halálos csapást; ő küldte fel az első embert a kozmoszba, az ő sárkány-kalapácsos jelvénye szállt el a Holdra. Erőfeszítése, hallatlan tekintélye, gazdasági, katonai fölénye hátrította el az elmúlt évben a karib-tengeri válság idején az atomháború rémét.

Halásak az emberek ezért a Szovjetunióba. Az egyszerű emberek bárhol élnek és dolgoznak, megértik, hogy a világ első szocialista állama tüzte zászlajára a leghumánusabb jelszót: mindent az emberért és annak boldogságáért.

A szovjet munkások, parasztok, értelmiségiek kettőzötti erővel dolgoznak azért, hogy ennek érdekében a realitás célkitűzés, az USA hatalmának és elhagyása megvalósuljon. A közvetlen cél, hogy a termelt javak összességében és az egy főre jutó mennyiségben is túlszámalyadjak az Egyesült Államokat, s ezzel a világ legmagasabb életszínvonalát biztosítsák a szovjet embereknek. Előzetes számítások szerint a Szovjetunió 1965-re a főbb ipari termékek egy főre jutó termelése terén elérte a fejlett európai tőkés országokat és 1970-re túlszámalyadják az Egyesült Államokat is.

A fejlődésnek ez az üteme, mely a Szovjetunióban van, a kapitalista országokban elképzelhetetlen. A lekicsinyített, tudatlannak tartott szovjet emberek a tudomány, a kultúra terén is óriást alkottak. Olyan tudományos, műszaki eredményekkel büszkélkedhetnek, melyek bámulatba ejtették a világot. Nem véletlen, hogy az Egyesült Államokban kiadták a jelszót: utol kell érni a Szovjetuniót a tudományos káderekézés és a technika fejlesztése terén.

II. OSSZU ES KÜZDELMES volt a megtett út, az első pétervári munkáskörök megszervezésétől a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelméig, az első szocialista állam alapjainak lerakásától a hatalmas politikai, gazdasági, tudományos és műszaki eredmények eléréséig. Ma már történelmi tény, hogy az októberi forradalom és a szocializmus azóta elért eredményei olyan halálos sebet ejtettek az imperializmuson, hogy azt soha nem heverheti ki, nem szerezheti

vissza többé régi stabilitását, biztonságát, hatalmát.

A történelem tanulsága, hogy az új, a jobb legyőzi a régit, a rosszat, új világ épül a régi helyén. A szocializmus fölénye a kapitalizmussal szemben véglegesen és visszavonhatatlanul bebizonyosodott.

A második világháború után gyökeresen eltolódtak az erőviszonyok a szocializmus javára. 1917 után a föld területének 17 százaléka tartozott a szocialista rendszerhez és a világ ipari termelésének mindössze egy tízedét adta. Most, hogy a szocializmus világrendszerre vált, hatalmas területtel és termelőerővel rendelkezik.

A földkerekség területének több mint egy negyede tartozik hozzá, amelyen 1 milliárd ember él, vagyis a világ lakosságának egyharmada. A szocialista világrendszer részvételének aránya a világ össz-ipari termelésében a következőképpen alakul: A szocialista tábor 1950-ben a világ össztermelésének 18, az imperialista hatalmak 77, az egyéb országok pedig 5 százalékát adták.

Ezzel szemben 1960-ban a szocialista tábor már 33, az imperialista tábor 56, az egyéb országok pedig 11 százalékát adták. A fejlődés ütemét, a termelés mennyiségét tekintve, ez 1970-re a következőképpen alakul: a szocialista tábor 51, az imperialista tábor 37, az egyéb országok 12 százalékát adják a világ ipari össztermelésének.

A Szovjetunió mostani 7 éves tervére azt mondták egyes kapitalista „ideológusok”, hogy ez teljesíthetetlen, az csak a Kremenl vágálya. Most, a terv végrehajtása során látják, hogy a Szovjetunió nemcsak a kitűzött feladatokat teljesíti, hanem jelentősen túl is teljesíti. Az OSZSZK például 30 milliárd rubelnyi túlteljesítéssel készül a 7 éves terv végére. A szovjet népgazdaság tervén felül legalább 40 milliárd rubelt kap a termelésből.

Lenin által alapított szovjet állam hatalmas utat tett meg, gigászi erejét most kezdi igazán megmutatni.

Tisztelet és megbecsülés övezi világszerte, mert híven ahhoz, hogy első dekrétuma a békekérő szöveget, fennállása óta élvonalban küzd a békéért, a háború elhárításáért.

A MI HAZÁNK egyedül a világ imperialiszmusával szemben kis erő, de része vagyunk a hatalmas szocialista tábornak. Léteünk, nemzetünk felemelkedése összeforrott a Szovjetunió fejlődésével. A mi számunkra is az Októberi Forradalom nyitotta meg az utat a nemzeti függetlenség, a társadalmi haladás, a szocializmus felé.

A felszabadulás óta eltelt 18 év alatt népünk felszabadult ereje, alkotókészsége új országot teremtett, ahol annak, aki eleget tesz állampolgári kötelességeinek — öröm élni és dolgozni.

Az országban évről évre javul a dolgozó emberek élete, emelkedik életszínvonala. Törvényes rend van, jó a közbiztonság, szilárd a néphatalom. Aki betartja a törvényeket, nyugodtan élhet, dolgozhat, alkothat. Hazánkban járt sok tízezer külföldi és a rendszeresen megforduló nyugati újságírók elismerően szólnak nagyszerű eredményeinkről.

A mi országunk példájából is látni lehet, hogy a világ első szocialista államának zászlajára írt jelszót: mindent az emberért, annak boldogságáért, hogyan válik valóra. A világ többi dolgozóival együtt ezért ünnepli olyan forró lelkesedéssel népünk a Nagy Októberi Szocialista Forradalom születésének negyvenhatodik évfordulóját.

Befejeződött a parlament ülészaka

A kormány beszámolója az ország gazdasági helyzetéről

Összeült az országgyűlés. Az ülésen részt vett Dobi István, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke; Kádár János, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkára, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, Biszku Béla, Fock Jenő, Kállai Gyula, Komócsin Zoltán, dr. Münnich Ferenc, Rónai Sándor, Szirmai István, az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, valamint a kormány tagjai.

Az ülésen jelen voltak az országgyűlés meghívására harráti látogatáson hazánkban tartózkodó jugoszláv parlamenti küldöttség tagjai, élükön Zvonko Brkicsele, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság szkupstinájának alelnökével.

Az ülésen részt vett Mangalin Dugersuren, a Mongol Népköztársaság külügyminisztere.

A diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője és tagja.

Az ülést Vass Istvánné, az országgyűlés elnöke nyitotta meg, majd Kiss Károly jelentése következett az Elnöki Tanács munkájáról.

Az országgyűlés a beszámolót jóváhagyólag tudomásul vette.

Ezután Fock Jenő, a Minisztertanács elnökhelyettese ismertette a Minisztertanács beszámolóját az ország gazdasági helyzetéről.

Fock Jenő beszéde

A kormány a gazdasági életet úgy irányítja, hogy minél eredményesebben váltsuk valóra pártunk VIII. kongresszusának határozatait. Teendők konkrét programja a népgazdasági terv — hangoztatta bevezetésül Fock Jenő. — Az ötéves terv végrehajtásának csaknem 3 éves tapasztalata bizonyítja, hogy a célt helyesek, megalapozottak, reálisak. Gazdaságvezetési irányelveink helyesek.

Népgazdaságunk eredményesen fejlődik, gazdasági életünk felfelé ívelő.

Az életkörülmények javulnak. 1961—62-ben az ipari termelés — az ötéves terv időarányos részét valamelyest meghaladva — 21,1 százalékkal emelkedett. Az 1963. évi terv az előző évhez képest további, mintegy 7 százalékos növekedést írt elő.

Az ötéves tervben előirányoztnál gyorsabb volt a gépipar fejlődése. Bár a gépipari termelés fejlődésének üteme meghaladja a szocialista ipar termelésének átlagát, a kiemelt gépipari ágazatok termelése nem növekedett megfelelően.

Az afrikai külügyminiszterek értekezlete állapítja meg az algériai-marokkói hátárt

Az algériai-marokkói meg egyezdes híre mindenütt megkönnyebbülést és megnyugvást váltott ki. Az algériai rádió megszokott adását, jelentette be a tüzszünet létrejöttét. A bamakói értekezlet — amelyet meg megkezdése előtt kudarcba akartak fullasztani egyesek, végül is békét hozott.

Igazolta reményeinket, amelyek Afrikában és másutt, főként a szocialista országokban is osztottak, nevezetesen, hogy tárgyalások útján megvan a lehetőség a megoldásra.

A bamakói egyezményt a legnagyobb megelégedéssel fogadta U Thant, az ENSZ főtitkára is. Ez alkalomból ENSZ-közleményt tettek közzé, amely hangsúlyozza: őszinte tisztelet illeti nemcsak az érdekelte kormányfőket, hanem a közvetítésben sokat fáradozó Hailé Szelasszié császárt, és Mobido Keita mali köztársasági elnököt, mert a megállapodással bölcsességük tettek tanúbizonyoságot. Jazid, Ben Bella különmegbizottja New Yorkban, a sajtó képviselői előtt kiemelte: a tüzszüneti megállapodás a vitatott szaharai térségben az amit Algéria kívánt,

Ahhoz, hogy a híradástechnikai ipar gyorsan fejlődjen, mint minden iparágban, itt is követelmény a gyártmányfejlesztés gyorsítása.

A kormány határozatokat hozott új üzemek és laboratóriumok létesítésére,

valamint külföldi licenck és gyártóberendezések vásárlására, hogy az elmaradásokat rövid időn belül behozhassuk. A híradástechnikai ipar dolgozóit

Az ipar gazdaságpolitikánkuk megfelelően fejlődik

Fock Jenő megállapította: a gyártmányfejlesztésre általában az jellemző, hogy már a feladatok kijelölése sem eléggé átgondolt; az új, korszerűbb gyártmányok kifejlesztésének ideje indokolatlanul hosszú, az új gyártmányok bevezetése, a tömeges gyártás elkezdése, az új technológia megvalósítása lassú, a műszaki propagandamunka nem kielégítő. Alacsony a gyártmányfejlesztéssel foglalkozó műszakiak száma. Ösztönzési rendszerünk sem elég jó. A fölösleges párhuzamoságokat is el kell kerülni, biztosítani kell

használni ki a kormány nyújtotta segítséget és emeljék még magasabbra iparáguk nemzetközileg is elismert műszaki színvonalát.

A műszeriparon belül — hogy kedvezőbb szerkezet alakuljon ki — egyes elavult és gazdaságtalan termékek gyártását leállították. Ez átmenetileg akadályozta ugyan a termelés növekedését, de feltétele volt a gazdaságos, magas műszaki színvonalú gyártmányok termelése növelésének. A gyártmányfejlesztés kezdeti eredményei biztatóak. Ma már olyan új gyártmányokkal jelentkeztünk a piacon, melyek keresettek, mert korszerűségük és minőségük elismert.

A gépipar kiemelt ágazatainak fejlesztése közül

a szerszámgyártás területén mutatkoznak a legnagyobb problémák.

A Kohó- és Gépipari Miniszterium a gyártmányfejlesztési tervét nem teljesíti, az új gyártmányok kibocsátása rendkívül vontatott. Az új típusok — az előirányzathoz képest — késéssel jelennek meg a piacon. A szerszámgyártás jó néhány világszínvonalon álló, a piacon kelenző gyártmánnyal büszkélkedhet. Az iparág tehát képes kiváló termékek gyártására.

a kutatások összehangolását. Az új gyártmányok konstrukciójának kidolgozásától és elfogadásától a sorozatgyártás megindításáig eltelt idő jelenleg lényegesen hosszabb, mint amennyit a piaci igények változása megenged.

Elmondotta, hogy iparvállalatainak a termelést irányító munkahelyeken aránytalanul sok mérnököt, műszaki képzettségű szakembert foglalkoztatnak. Ezáltal erőt vonnak el a fejlesztési feladatoktól, holott lehetőségeink és problémáink figyelembevételével sok (Folytatás a 2. oldalon.)

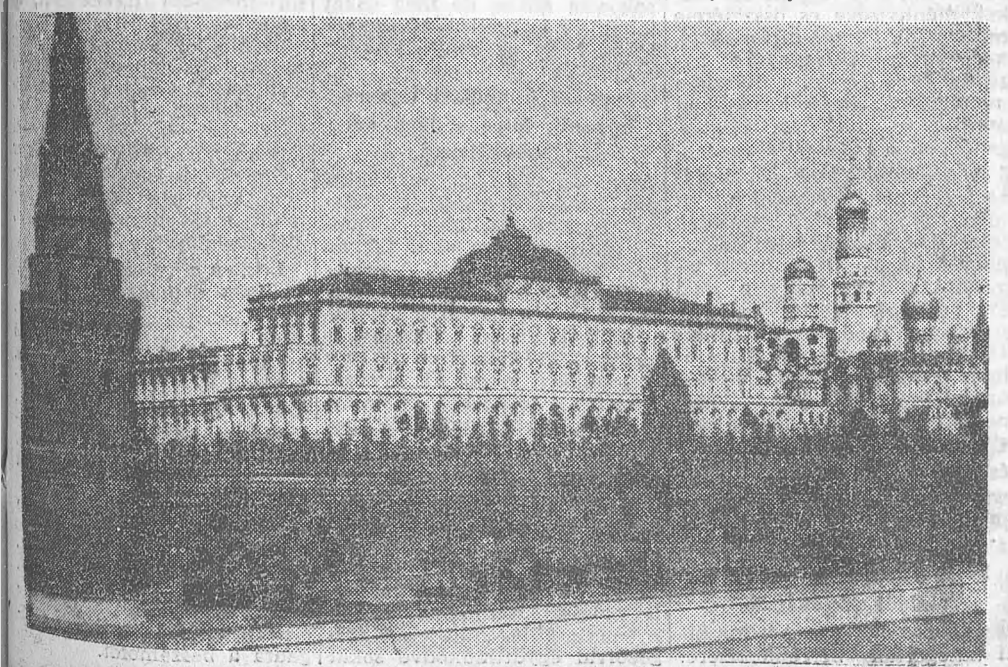
Több mint 3 milliárd rubel hitel Ázsiának és Afrikának

Szemjon Szaekscov miniszter, a szovjet kormány külügyi gazdasági kapcsolatokkal foglalkozó állami bizottságának elnöke Moszkvában sajtóértekezleten számolt be a fejlődő ázsiai és afrikai független államoknak nyújtott szovjet segélyről és hitelről, az együttműködés eredményeiről. Elmondotta, hogy a Szovjetunió eddig több mint hárommilliárd rubel összegű hosszú lejáratú hitelt nyújtott a bizottsággal kapcsolatot tartó húsz országnak.

A miniszter elmondotta, hogy a mai napig 480 nagyüzem, nagyszámú egészségvédelmi, tudományos és kulturális létesítmény épült fel szovjet segélyből és hitelből az ázsiai és afrikai országokban.

Dobi István üdvözlő távirata Ben Bellához

Dobi István, az Elnöki Tanács elnöke táviratban üdvözölte Ahmed Ben Bellát, az Algériai Demokratikus és Népi Köztársaság elnökét az algériai nemzeti felszabadító háború kezdetének 9. évfordulójára alkalmából.

BEFEJEZŐDÖTT A PARLAMENT ÜLÉSSZAKA

(Folytatás az 1. oldalról)

helyen nem műszaki képesítésű káderek is megfelelően. Ésszerűtlenség és pazarlás, hogy egyes iparágakban a vezetők kifejezetten közgazdasági — például terveysztályvezetői — munkakörökben is mindenáron mérnököket kívánnak alkalmazni. A szakemberekkel való gazdálkodás megújítása újabb tartalékokat tárhat fel mind a műszaki fejlesztés, mind az irányítás javítására.

Az elmúlt években az önköltség a tervezettnél jobban csökkent. Az év eleji rendkívüli körülmények leginkább az önköltség alakulására hatottak kedvezőtlenül. Ezért a tervezett önköltségszökkenési előirányzatok némi korrekciója indokolt. Ez azonban nem adhat felmentést az alól a köteleesség alól,

hogy minél takarékosabban gazdálkodjunk, s rendkívüli erőfeszítéseket tegyünk a gazdaságosság fokozására.

A mezőgazdaság eredményei a szocialista gazdálkodás fölényét bizonyítják

A mezőgazdaságban jelentős változások mentek végbe, az uralkodóvá vált szocialista termelési viszonyok talaján, politikai és gazdasági szervező munkánk, valamint erőforrásaink céltudatos felhasználása alapján a korszerű nagyüzemi gazdálkodás objektív és szubjektív feltételei egyre jobban kialakulnak. A mezőgazdasági termelés — az elmúlt 3 évi szokatlanul kedvezőtlen időjárási viszonyok ellenére —

egyre kielégítőbben biztosította a lakosság élelmiszer-ellátását.

A mezőgazdaságban elért eredmények a szocialista gazdálkodás fölényét bizonyítják. Ezeket jelentősnek kell tekintenünk, annak ellenére, hogy a termelés növekedésének üteme elmaradt a második öt éves terv előirányzatától.

Az elmúlt években a tervezettnél többet fordítottunk a mezőgazdasági termelés fejlesztésére, a korszerű szocialista nagyüzemi gazdálkodás anyagi feltételeinek megerősítésére. Szilárd meggyőződésünk, hogy ez helyes volt, a helyenként felvetődő ellenkező véleményt képviselő nézetekkel szemben is. Határozottan állíthatjuk, hogy a többletberuházások nélkül az időjárás okozta károk lényegesen nagyobbak lettek volna. Véleményünk szerint a következő években is főleg a mezőgazdaság anyagi-műszaki bázisának erősítésére kell felhasználnunk terven felüli erőforrásainkat. Gyorsítjuk az élelmiszeripar korszerűsítését, a kapacitás és a tárolótér bővítését is.

Ez érdeke mind a városi, mind a falusi lakosság-nak,

A gabonaellátás és az őszi mezőgazdasági munkák

A gabonaellátásról és az őszi mezőgazdasági munkák helyzetéről szólva Fock Jenő hangsúlyozta:

A mezőgazdasági termelés az idén — a múlt évihez ké-

összefoglalva az eddig mondottakat, iparunk komolyan fejlődött. A végbemenő változások jó irányúak, megfelelően gazdaságpolitikáinknak. Gazdasági életünk sokrétűségéből, a feladatok bonyolultságából következik, hogy az egészében kielégítőnek mondható fejlődésen belül negatív jelenségek is mutatkoznak. Szocialista gazdasági vezetési stílusunk az, hogy az eredményeink mellett elsősorban a fejlődésünket gátló, negatív jelenségeket állítsuk reflektorfénybe. Így válik könnyebbé felismerésük és megszüntetésük. Ezekről azért is szükséges beszélni, mert feladataink még nagyobbak, új-szerűbbek és bonyolultabbak lesznek. Figyelmünket az iparban a műszaki haladás gyorsítására, a termékek korszerűsítésére, minőségük javítására, a leggazdaságosabb gyártmánytervezet kialakítására összpontosítjuk. Ez fontos feltétele a belső szükségletek kielégítésének és az export fokozásának.

mert így tehetjük biztonságosabbá a mezőgazdasági termelés növelését, a lakosság élelmiszerellátását.

1961-ben és 1962-ben a népgazdasági beruházások 17-18 százaléka közvetlenül a mezőgazdaság fejlesztését szolgálta. Ez évi tervünk előirányzatai szerint a mezőgazdasági beruházások aránya körülbelül 20 százalék lesz. Három év alatt mintegy 21 milliárd forintot fordítunk a mezőgazdaság fejlesztésére.

Ez évben már több mint 53 000 traktor áll a mezőgazdaság rendelkezésére. Növekszik a kombájnok és a kévekező-aratógépek száma is. Az idén a kalászosok vetésterületének mintegy 85 százalékát takarították be géppel és ezzel elértük az öt éves terv végére előírt gépesítési szintet. A kormány szükségesnek tartotta, hogy a tervezettnél nagyobb mértékben növeljük az öntözött területek nagyságát is. Így már 1963-ban e terület nagyobb volt, mint, amennyit 1965-re terveztünk. Évről évre növekszik a mezőgazdaság rendelkezésére bocsátott műtrágya, növényvédő- és gyomirtószerek mennyisége.

Állami gazdaságaink — amelyeknek gazdálkodását korábban oly sokszor és joggal bíráltuk — az elmúlt években eredményesebben gazdálkodtak.

Az állami irányító munkában a mezőgazdaság alapvető politikai és gazdasági problémájára, a termelőszövetkezetek megszilárdítására, gazdálkodásuk színvonalának jelentős növelésére összpontosíthatjuk figyelmünket.

pest — előreláthatólag mintegy 4 százalékkal növekszik. Ez azonban azt jelenti, hogy alacsonyabb lesz a tervezettnél. Különösen a gabonafélék termelésében jelentős az elma-

radás. Ezért ebben az évben az elmúlt évekénél nagyobb gabonaimportra szorulunk. Többen felteszik a kérdést: miért kell gabonát importálnunk? Erre röviden azt válaszolhatjuk, hogy a felszabadulás előttihez képest mintegy 10 százalékkal nőtt a lakosság száma. Ugyanakkor lényegesen kisebb területen termelünk gabonát, összefüggésben azzal, hogy a vetésszerkezet alapján véve kedvezőbb, fokozódott a belterjesség. Míg az 1931-40-es évek átlagában a szántóterület 40 százalékán, csaknem 3,9 millió katasztrális holdon termeltünk kenyérgabonát, addig 1961-ben csak 2,2 millió, 1962-ben 2,3 millió katasztrális holdon, a két év átlagában tehát összes szántóterületünknek csak 25,2 százalékán termelt kenyérgabonát.

A gabona átlagtermése ugyan az elmúlt években nagyobb volt, mint korábban — az átlagtermés emelkedése azonban nem pótolta a vetésterület csökkentése miatti kiesést.

Az idek — eredetileg tervezettnél nagyobb — behozatalnak más okai is vannak. Hibák történtek már a vetésnél is: sok helyen későn, a tervezettnél kisebb területen vetettek. Helyenként még az elemi agrotechnikai előírásokat is megsértették.

A rendkívül kedvezőtlen időjárás ilyen körülmények között nagyon jelentős károkat okozhatott.

A kemény tél, valamint a belvizek és árvizek következtében, kipusztult mintegy 150 000 hold kenyérgabona — és mintegy 190 000 hold árpavetés. Ennek csak kis részét tudtuk pótolni tavaszi kalászosokkal. Átlagtermésünket nagymértékben csökkentette az aratás előtti, hetekig tartó forróság. Mindez arra vezetett, hogy kedvezőtlenül alakult gabonatermelésünk eredménye. A kedvezőtlen időjárás miatt Európaszerte — a szocialista orszá-

Az életszínvonal alakulása

Hazánkban az elmúlt két évben az ipari termelés növekedése gyorsabb volt a tervezettnél, a mezőgazdaságé lassabb. Így a nemzeti jövedelem két év alatt csaknem 11 százalékkal nőtt,

ez megközelíti az öt éves tervben figyelembe vett ütemet. A nemzeti jövedelem növekedésének üteme tehát kielégítőnek tekinthető; lényegesen gyorsabb, mint a tőkésországoké általában és biztosítja, hogy fejlődésünk lépést tartson a többi szocialista országgal.

A nemzeti jövedelem emelkedése lehetővé teszi, hogy a fogyasztás és a felhalmozás, a beruházás egyaránt növekedjen. Az öt éves terv első két évében a beruházások összege, mintegy ötmilliárd forinttal meghaladta az eredetileg számításba vett összeget. A beruházásokkal kapcsolatos előkészítő, tervező és kivitelező munkát fejlődés, fokozatos javulás jellemzi.

A lakásépítési tervet 1961-ben és 1962-ben túlteljesítettük. A lakóházépítési idő az előző évek 14-15 hónapos időtartamával szemben 11 hónapra csökkent. Változatlanul hosszabb azonban az ipari beruházások megvalósításának időtartama.

gokban is — gyenge volt a gabonatermés. Ilyen körülmények között tőkés piacokról kell gabonát importálnunk. A szokásosnál nagyobb mértékű gabonavásárlás jelentős terhet ró a külkereskedelmünkre, s így egész népgazdaságunkra. Ezért a népgazdaság minden területén az eddigiekénél nagyobb gondot kell fordítanunk az exportáru alapok növelésére.

Ahhoz, hogy az ideikhez hasonló gabonaellátási problémák a következő években ne legyenek,

a kormány szükségesnek tartja a gabona vetésterületének növelését.

Még rossz időjárás esetén sem szabad még egyszer előfordulnia annak, hogy olyan nagyarányú gabonabehozatalra szoruljunk, mint ebben az évben. Egész népünk érdekében arra hívjuk fel a mezőgazdasági dolgozókat: tekintsek elsősorban a feladatokra a gabonatermelést, ne kíméljék erőiket az ország gabonaellátásának biztosításáért.

A jövő évi gabonellátásunk biztosítása is azt követeli, hogy gyorsítsuk meg az időszerte őszi mezőgazdasági munkákat, a betakarítást, a talaj-előkészítést, a vetést. Úgy látjuk, hogy az őszi mezőgazdasági munkák üteme javul. Örömmel tapasztaljuk, hogy a gabonavetésterv túlteljesítésére vonatkozó kezdeményezés megértésre és követésre talált. Bizunk benne, hogy a parasztság szorgalma s a jobb szervezés meghozza gyümölcsét.

Összefoglalva a mezőgazdaságról mondottakat: a kormány úgy ítéli meg, hogy helyes volt az elmúlt években a mezőgazdaság fejlesztését célzó, sokoldalú segítség. Dolgozó parasztságunk is fokozódó odaadással végezte munkáját. A mezőgazdaság sajátos jellemzője, hogy a fejlesztésre fordított munka és anyagi áldozat nem azonnal, hanem a természeti adottságtól is függően, későbbi években térül meg.

Beruházási és ipartelepítési tevékenységünk fontos része Budapest ipari súlyának csökkentése, a vidék fokozottabb iparosítása. Ennek ellenére a kormány az előrehaladás ütemével elégedetlen. A beruházások előkészítésénél szerzett tapasztalatok azt mutatják, hogy a főváros túlszűfoltóságának enyhítésére irányuló követelményeket a vállalatok és az irányító szervek, különféle okokból, még mindig nem teszik következetesen magukévá. A vidék iparfejlesztése számunkra nem egyszerűen gazdasági kérdés. Ez a szocialista fejlődésünk egyik alapkérdése is.

Fock Jenő ezután az életszínvonal alakulásával foglalkozott. Rámutatott: a bérből és fizetésből élők

egy főre jutó reáljövedelme 1962-ben — 1960-hoz viszonyítva — 3 százalékkal nőtt.

Őszintén meg kell mondanunk — mint ahogy erről már több alkalommal szöveltünk —, hogy eredetileg a reáljövedelmek gyorsabb emelkedésével számoltunk. A jövedelmeket azonban csak olyan mértékben emeljük, ahogy ezt a rendelkezésre álló fogyasztási cikkek mennyisége és összetétele megengedi. Így biztosítható, hogy az áruellátás egyre bővegségsébb legyen. Büszkén mondhatjuk, hogy hazánkban évről évre javul az ellátás, gazdagodik a választék.

A reáljövedelmek növekedése a tervnek megfelelően, az idén több, mint 5 százalékkal lesz. Már most bejelentem, hogy a Központi Bizottság javaslatára a kormány a jövő évi népgazdasági tervben előirányozza mindazokat az életszínvonal emelésével kapcsolatos központi intézkedéseket, amelyeket ebben az évben nem tudunk megvalósítani. Ennek kapcsán először a MÁV és a posta dolgozóinak bérért emeljük. A jövő évben növeljük a bérből és a fizetésből élő

kétgyermekes családok családi pótlékát is, sor kerül egyes közalkalmazotti kategóriák bérrendezésére.

Tovább növeljük azoknak a fizikai dolgozóknak a körét, akik csökkentett munkaidőben dolgoznak.

Gazdasági helyzetünk nem ad lehetőséget más dolgozó csoportok bérének emelésére, hona tudjuk, hogy ez — többek között a pedagógusoknál, a kereskedelmi dolgozóknál — indokolt. Bizunk abban, hogy ennek feltételeit 1965-re meg tudjuk teremteni.

A parasztság fogyasztásának reálértéke az elmúlt két évben több mint 4 százalékkal nőtt. A lakosság jövedelmeivel összhangban emelkedik a külkereskedelmi forgalom. Az idén háromnegyed év alatt ha- vi átlagban 15 százalékkal több

A tüzelőanyag-ellátás

Az elmúlt évi kedvezőtlen téli tapasztalatok alapján a lakosságot élénken foglalkoztatja az a kérdés, hogy lesz-e elegendő tüzelőnk? A kormány a jó téli felkészülés érdekében határozatokat hozott az energiahordozók termelésének fokozására, a tüzelőanyag-importra, az ellátás és a szállítás biztonságának növelésére.

A szénbányászati termelési feladatát 1 millió tonnával emeltük.

Ebből csaknem 800 000 tonnát szeptember végéig termeltek ki derék bányászaink, részben vasárnapi munkával. Arra számítunk, hogy november közepéig a bányászok teljesítik a terven felüli feladatot. A külkereskedelem szerződésben már biztosította az előírt szén- és bricketimportot. Az importáru folyamatosan érkezik. Mindenekelőtt a villamosenergia-ipar és a közlekedés fűtőanyagigényét kellett meg- nyugtatón kielégíteni: Fokozatosan megszüntethető minden fennakadás a lakosság tüzelőanyag-ellátásában is, eb-

Erősödnek a KGST keretében megvalósuló együttműködések

Külföldi kapcsolataink tovább bővítése, népgazdaságunk fejlesztése szempontjából igen nagy jelentőségű, hogyan veszünk részt a nemzetközi munkamegosztásban. Gazdasági struktúránkra az a jellemző, hogy a nyersanyagok jelentős részét külföldről kell beszereznünk, amiért minde- nek előtt késztermékekkel fizetünk. 1962-ben az ipar áru- termelésének mintegy harmada a kivitel céljait szolgálta.

A külkereskedelem általánosan teljesíti népgazdasági feladatait, munkájával hozzájárul gazdasági fejlődésünkhöz. Ebben az évben a külkereskedelem előreláthatólag teljesíti tervét. Különösen jelentősnek tartjuk, hogy az eddig eltelj háromnegyed év alatt a tőkés piacokra irányuló kivitel tervét több mint 5 százalékkal túlteljesítettük.

Hazánk 108 országgal tart gazdasági kapcsolatot. A forgalom csaknem harmadát a nem szocialista országokkal bonyolítjuk le. Ezeket a piacokat különösen bonyolult feladatokat kell külkereskedelmünknek megoldania. A kon- junktura lanyhul, a verseny

erősödik, s magával hozza, hogy csak korszerű, kiváló minőségű árukkal tudunk eredményesen, gazdaságosan kereskedni. Ezért szükséges, hogy a népgazdaság különböző ágazataiban, mindenképp az iparban, sokkal gondosabban segítsék a külkereskedelmi feladatok megoldását.

Gazdasági kapcsolataink a szocialista országokkal számunkra egész fejlődésünk szempontjából alapvetőek. Saját tapasztalatunk alapján vagyunk arról meggyőződve, hogy népgazdaságunk szocialista fejlődése csak a testvér országokkal együttműködésben mehet végbe. Ennek megfelelően messzemenően helyes- seljük a KGST-hez tartozó országok kommunista és munkáspártjai első titkárainak, valamint kormányfőinek legutóbbi moszkvai értekezletén hozott határozatokat. Ezek határozatok véleményünk szerint további reális alapot adnak ahhoz, hogy a KGST keretében megvalósuló együttműködés erősödjen és mind gyümölcsözőbbé váljék. Készek vagyunk a határozatok végrehajtásáért következetesen dolgozni.

ben azonban a lakosságnak is segítenie kell. Ez év második és harmadik negyedében a külkereskedelmi 19 százalékkal több tüzelőt adott el a lakosságnak, mint az előző év azonos időszakában. A vásárlásoknak a szokásosnál nagyobb emelkedése arra utal, hogy a lakosság egy része az idén — az előző évtől eltérően — egész évi tüzelőanyag-szükségletét a tél beállta előtt igyekszik biztosítani, sőt feleslegesen is tartalékol. Ez indokolatlan és nehezíti az ellátást.

Az 1964. január 1-én végrehajtandó átszervezésekkel a minisztériumi iparban — az építőipar kivételével — az átszervezés lényegében befejeződik. A már átszervezett vállalatoknál fontos feladat az új szervezet megszilárdítása, a nagyobb egységnek megfelelő munkastílus kialakítása. Ez a feltétele annak, hogy mielőbb megvalósulhasson az átszervezés fő célja: a termelés, a termelőerők valóságos koncentrációja.

és a kivitel céljait szolgálta. A külkereskedelem általánosan teljesíti népgazdasági feladatait, munkájával hozzájárul gazdasági fejlődésünkhöz. Ebben az évben a külkereskedelem előreláthatólag teljesíti tervét. Különösen jelentősnek tartjuk, hogy az eddig eltelj háromnegyed év alatt a tőkés piacokra irányuló kivitel tervét több mint 5 százalékkal túlteljesítettük.

Hazánk 108 országgal tart gazdasági kapcsolatot. A forgalom csaknem harmadát a nem szocialista országokkal bonyolítjuk le. Ezeket a piacokat különösen bonyolult feladatokat kell külkereskedelmünknek megoldania. A kon- junktura lanyhul, a verseny

Javítani a munkát minden szinten

Az 1963-as évből már nem sok van hátra, de még sokat tehetünk és kell is tennünk azért, hogy az évet sikeresen zárjuk és

kedvező kiindulási alapot hozunk létre a jövő évi munkához.

Arra van szükség, hogy minden kapkodás nélkül, céltudatosan, a népgazdaság alapvető érdekeit szem előtt tartva, szervezzük a munkát. A tervet azokon a területeken teljesítsük túl, ahol az a legkedvezőbb gazdasági eredményekkel jár. Fokozni kell az erőfeszítéseket, hogy az exporttervek a népgazdaság számára legelőnyösebben váljanak valóra.

Az ipar vezetői gondosan tervezzék meg és alaposan készítsék elő a jövő évi feladatokat teljesítését. A mezőgazdaságban fokozni kell az őszi munkák szervezettségét. A termeléssel foglalkozó dolgozóknak a külkereskedelem dolgozóival együttműködve sokat

kell tennünk a külkereskedelmi forgalom növeléséért, az egységnyi biztosításáért.

További fejlődésünk kulcsa javítani a munkát minden szinten. A vezetés legyen körültekintőbb, előrelátóbb, következetesebb. Használja ki jobban a szocialista rendszer erőforrásait és előnyeit, s ehhez vegye figyelembe a legjobb szakértők véleményét, állásfoglalását.

Legyen a vezetés módszere még demokratikusabb.

Munkásosztályunk, parasztságunk, értelmiségünk alkotó munkája legyen igényesebb, felelősségteljesebb és felelősebb. Ha így dolgozunk, gyorsabban fejlődik, korszerűsödik a magyar népgazdaság, előbb teljesülnek a népiélet növelését célzó terveink.

Fock Jenő beszámolója után a vita megindult. A vitában az interpellációt benyújtó képviselők értékelték a Minisztertanács beszámolóját, majd az országgyűlés egyhangúan elfogadta a beszámolót.

Fock Jenő a kormány beszámolóját tartja

Vita a francia parlamentben a kormány külpolitikájáról

A francia külügyminisztérium költségvetésének megtárgyalása külpolitikai vitára adott alkalmat a francia parlamentben — jelenti az MTI. Couve de Murville külügyminiszter védelmezte a kormány külpolitikáját. Beszédében nyilvánvalóan kettős célt követelt: egyrészt biztosítani a NATO-partnereket Franciaország hűségéről, másrészt igazolni, hogy a francia kormány miért tagadta meg a moszkvai szerződés aláírását.

— Franciaország azért nem csatlakozott a moszkvai szerződéshez — mondotta —, mert akkor nem folytathatná az atomfegyverkezést, és nem tudná befejezni saját atomtöredékének megteremtését.

Couve de Murville kijelentette, hogy Franciaország „nem szándékozik részt venni az angol—amerikai—szovjet atomtárgyalásokon”.

A külügyminiszter felszólalása után megindult a vita. A kommunista párt nevében Francois Billoux képviselő emlékeztetett arra, hogy De Gaulle július 29-i sajtókonferenciáján bejelentette, a francia kormány javaslatot készít elő az atomfegyvereket hordozó légi, tengeri és szárazföldi berendezések korlátozására. A javaslat azonban mind a mai napig nem látott napvilágot. A kormány időnként a békéről vagy a leszerelésről beszél,

hogy félrevezesse a népet, de hallgat, amikor konkrét tettekre lenne szükség — hangoztatta Francois Billoux.

A kommunista képviselő végzetül arról beszélt, hogy a Közös Piac és a KGST közötti esetleges kereskedelmi egyezmény alapján létrejövő

áruccsere valamennyi európai állam javát szolgálná, és elősegítené a kapcsolatok normalizálódását a világ országai között.

A szocialista párt képviselője pártja nevében ugyancsak elvetette a kormány költségvetési javaslatát.

Dél-Vietnamban Diem elmenekült Saigonból

A dél-vietnami katonai zendüléssel új szakaszához érkezett az ország belső konfliktusa. A hírgyűnkösi jelentések szerint a Diem-diktatúra ellen pénteken reggel felvont katonai egységek szervezettebbek, az előkészítés úgy látszik, alaposabb, mint a korábbi hatalomátvételi kísérletek idején volt. Ennek eredményeként a támadástól meglepett Saigonban

a lázadók néhány óra alatt elfoglalták a legfontosabb kormányzati épületeket,

kezükbe kaparintották a főváros, és Diemet is menekülésre kényszerítették. A diktátor most egy hadihajón várja sorának alakulását.

Az első jelentések alapján természetesen nehéz áttekinthető képet alkotni a helyzetről. A távirati tudósítások is

kerülő utakon jutnak el a világba, ellenőrzésük szinte lehetetlen. Annyi azonban megállapítható belőlük, hogy minden eddiginél nagyobb mozgalmról van szó, és a lázadást irányító katonatisztek minden bizonnyal külső támogatást érezhetnek maguk mögött.

A Diem-féle családi uralom végeleges összeomlásáról van-e szó,

ezt csak az elkövetkező napok mutathatják majd meg. Arra is csak később kaphatunk határozott választ, ha valóban változás történt, az milyen mértékű és mennyiben hoz igazi fordulatot Délkelet-Ázsia legforróbb tűzfészkeiben. Bárholyan alakuljon is azonban a helyzet, az Egyesült Államok minden körülmény között tekintélyvesztéssel hagyja ott a politikai csatateret.

Tyereskova és Nyikolajev esküvője Moszkvában

A Magyar Távirati Iroda a világon elsőként adhatja hírül, hogy a 34 éves **Andrijan Nyikolajev**, a harmadik szovjet űrhajós a napokban feleségül veszi a 26 esztendő **Valentyina Tyereskovát**, a világ első női űrhajóst.

Az esküvőt előreláthatólag az egyik moszkvai házasságkötő palotában tartják meg, s a fiatal pár kívánságára csak egy-két újságíró, fotóriportert hívnak meg, hogy minél bensőségesebb, meghittebb legyen a világ első űrhajós lakodalmja. Természetesen ott lesznek az űrhajós kollégák és a ma még ismeretlen űrhajós-jelöltek is.

A Moszkvában évek óta dolgozó tudósok jól emlékeznek arra a nyári napra, amikor a Vörös téren köszöntötték a moszkvaiak a több napos Föld körüli útról visszatérő **Tyereskovát és Bilkovszkijét**. Amikor az űrhajósok **Hruscsov** miniszterelnök társaságában felléptek a Mauzóleum emelvényére, **Nyikita Szergejevics** kézenfogta **Tyereskovát** és atyás mosolyal **Nyikolajevhez** vezetett. A harmadik és a hatodik szovjet űrhajós szokatlan gyöngédséggel fogott kezét...

Néhány napon belül a szovjet nép és a világ egyedülálló házaspárt köszönhet: a férj is, a feleség is megjárta a világúrt. Emítt talán időszerűnek hangzik a régi mondás: a házasságok az égen kötődnek.

A TASZSZ nyilatkozata a NATO nukleáris erőinek megteremtéséről

A TASZSZ nyilatkozatot adott ki a NATO nukleáris haderőinek megteremtéséről, amelyben megállapítja, hogy az atomcsendegyezmény, valamint az Egyesült Államok, a Szovjetunió és Anglia képviselőinek eszmecsereje nyomán kedvező lehetőség alakult ki a nemzetközi feszültség enyhítésére és a béke megszilárdítására. Érthető, hogy ilyen körülmények között az államoknak kerülniük kell a helyzet bonyolító, további megállapodásokat nehezítő cselekményeket.

Mégis: a NATO tagállamai konkrét műszaki-katonai tervek kidolgozásába kezdtek a NATO keretei között, sokoldalú nukleáris haderő létrehozásá-

ra, nukleáris töltettel ellátott rakétákkal felszerelt hadihajóflotta formájában. E tervek kezdeményezői és fő mozgató erői az Egyesült Államok és a Német Szövetségi Köztársaság katonai körei.

A szovjet kormány már többször figyelmeztette az Egyesült Államok kormányát, hogy milyen veszélyes következményekkel jár a béke ügyére nézve a nukleáris fegyverek elterjedése. A szóban forgó terv megvalósítása szabaddá teszi az utat a nyugat-német hadsereg nukleáris felszereléséhez, ezáltal hozzájárul a nukleáris fegyverekhez az európai határokat revízió alá venni kívánó revansvágyó körök.

Hárommilliárd rubel értékű gépek a szovjet kolhozok részére

A Moszkvában nyilvánosságra hozott adatok szerint 1964-ben és 1965-ben a szovjet kolhozok (az eddig benyújtott megrendelések alapján) hárommilliárd új rubel értékű mezőgazdasági gépet vásárolnak. A szántás 98 százalékát a vetés 97 százalékát, a gabonabetakarítás 96 százalékát eddig is gépekkel végezték, s ezért érthető, hogy az újonnan megrendelt gépek között elsősorban újszerű, tökéletesített, úgynevezett célgépek vannak. A szovjet ipar az idén körülbelül 600 féle mezőgazdasági gépet gyárt. Ezek közül különös érdeklődésre tarthat számot a leningrádi Kirov gyár K—700 márkájú univerzális traktora, amely egyaránt alkalmazható szántásra, boroalásra, tárcsázásra, vetésre, sorközi megmunkálásra, mélytalpművelésre, szállításra stb. Minszkben 50 lóerős, különleges könnyű és gyors járatú Diesel-traktor készül a kapások sorközi művelésére.

Argentína nagykövetségi rangra emelte diplomáciai képviselőit több szocialista országban

Argentína magyarországi, csehszlovákiai, romániai, bulgáriai és lengyelországi diplomáciai képviselőit nagykövetségi rangra emelte.

Ramon Vasquez argentin külügyminiszter-helyettes kijelentette, hogy a fenti intézkedés Illia köztársasági elnök utasítása alapján történt.

Százhatvankétfélmilliárd forintos vagyona van a magyar állami iparnak

Az állami ipar beruházásai az utóbbi években növekedtek, a gyárakat korszerű gépekkel szerelték fel, számos új üzemi épületet emeltek. 1958 és 1960 között évi átlagban 12 és fél milliárd, 1960-ban 14,6, 1961-ben 14,7, tavaly pedig már 16,4 milliárd forintot költöttek ipari beruházásokra. A Központi Statisztikai hivatal adatai szerint az állami ipar jelenleg összesen 162 milliárd forint értékű géppel, épülettel és egyéb, úgynevezett állóeszközzel rendelkezik, tehát olyan nagy vagyonnal, amely meghaladja az ország egy évi nemzeti jövedelmét.

A „vagyonosok” ranglistáján a villamosenergia-ipar vezet 28,8 milliárd forint értékkel, de szorosan nyomában

van a gépipar 28,1, és a bányai ipar 25,1 milliárd forint értékű felszerelésével. A magyar iparban a többi között 460 000 villanymotor dolgozik, amelyek minden egyes dolgozó munkáját átlag 6 kilowatt energiával segítik.

Az országnak fontos érdek, hogy a termelés arányban legyen a gyárak felszerelésével, a beruházásokra költött összegekkel. Az ipar állóeszközeihez viszonyítva néhány évvel ezelőtt még nem volt kedvező a termelés alakulása, csupán az utolsó esztendőben tapasztalható fejlődés, az egymilliárd forint értékű gyári felszerelésre jutó termelés jelenleg körülbelül három százalékkal magasabb, mint 1960-ban, ami több milliárd forintos javulást jelent.

Panaszok, észrevételek — levelezőlapon

Október elseje óta újfajta „panaszkönyvvel” találkozhatunk a budapesti és vidéki élelmiszerüzletekben. A Belkereskedelmi Minisztérium rendelkezése értelmében az élelmiszerboltok vezetői „panaszlevelezőlapokat” kötelesek — jól látható helyen — elhelyezni a bolti helyiségekben, azzal a céllal, hogy a boltok jobb munkáját elősegítsék, a boltiállomány állapotát ellenőrizzék, s az esetleges új termékekkel kapcsolatos közvéleménykutatást is elvégezzék. Komoly eredményeket várnak ettől a kezdeményezéstől, amely már a nyári hónapokban az V. kerületi Közért Élelmiszer-elkészítő Vállalat újításaként bebizonyította létjogosultságát.

Az első bevezetett új módszer elsősorban az élelmiszerkereskedelmi dolgozók munkáját segíti, de közvetlen segítség a vásárlóknak is.

HÉTRŐL HÉTRE

Aláírták a magyar—francia kulturális kapcsolatokat tervét

Párizsban aláírták a magyar—francia kulturális, tudományos és műszaki kapcsolatokat 1964. évi tervét. Magyar részről Rosta Endre, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének ügyvezető elnöke, francia részről Francois Charles-Roux meghatalmazott miniszter, a külügyminisztérium kulturális főosztályának igazgatóhelyettese írta alá a megállapodást. Új vonása a tervnek, hogy először irányozza elő a műszaki szakemberek és oktatók cseréjét.

1965-ben nagyszabású magyar képzőművészeti kiállítást rendeznek Párizsban.

Odaitélték az idei orvosi Nobel-díjat

A stockholmi Karolinska intézet professzorainak kollégiuma — mint zsűri — egyenlő arányban megosztva, egy ausztráliai és két angol tudósra ítélte az 1963. évi orvosi Nobel-díjat.

Az új Nobel-díjasok: az ausztráliai Sir John Carew Eccles, valamint az angol Alan Lloyd Hodgkin és Andrew Fielding Huxley. Eccles a canberrai egyetem professzora. Hodgkin és Huxley Cambridge-ben, illetve Londonban folytat tudományos munkásságot.

A három tudóst az idegsejteket ért impulzusok ionikus mechanizmusára vonatkozó felfedezéseikért részesítették Nobel-díjjal.

Ötvenéves könyvtár

Ötvenéves Budapest legrégebbi közkönyvtára, a Szabó Ervin és Madzsar József alapította régi, Almásy téri könyvtár. Akkor 3600 könyv állt a kölcsönzők rendelkezésére, ma pedig — mint a Szabó Ervin Könyvtár 2. számú fiókjának — 43 ezer köteté van.

AZ IRÁNI EGÉSZSÉGÜGYI ÁLLAPOTOK RENDKÍVÜL STRALMASAK

Az országban 25 ezer emberre jut egy orvos, 500 ezerre egy sebész, 142 ezerre egy gyógyszerész és 125 ezerre egy fogorvos — közölte az iráni egészségügyi minisztérium.

SZILÁRD BENZINT készült forgalomba hozni egy amerikai vállalat. A műanyaggal kevert benzindarabot, amely állítólag nem robban és nem párolog el, az autó benzintartálya felett szivacszerűen meg kell nyomni, és a benzint kifolyik.

A VILÁG SZÉNKÉSZLETET A GEOLÓGUSOK 50-60 BILLIÓ TONNÁRA BECSÜLTÉK

A tudósok szerint a Szovjetunió területén legalább 15 billió tonna szénkészlet van.

REJTVÉNYSAROK

VIZSZINTES: (Kétféltűsek: OD, LS, IL, DA.) — 1. Kocsmai argumentum. 6. Az idézet első része. 12. Vegyi folyamatokat befolyásoló anyag. 14. Piperkóc, nyegle ficsúr. 15. Az évek száma. 16. Vétag. 18. Latin prepozíció. 19. Elejtársad (ék.-h.). 21. Takarmányt verem. 24. Halfajta. 25. Zsák, idegen nyelven. 26. ... torhagy. 28. Tú, németül. 30. Az idézet második része. 32. A teljes létszám. 33. Alapvető, egyszerű. 36. Kerítés is lehet. 38. Római hármás. 39. Idegen helyeslés. 40. Kalapanyag. 42. Frissek. 44. Mutatózó. 46. Ital. 47. Sűrűn beüti a fejet. 49. Csattanó. 50. Elvetendő. 52. ... káposzta. 53. Forrányon tör a fejet. 57. Német zenetörténész és komponista. 60. Néhány éve elhunyt világhírű magyar basszista. 62. Ráfizetés. 63. Félgy Jeránt. 64. Nem a másikat. 66. Az Uránia Csillagvizsgáló igazgatója. 68. A futballkapus igéje. 70. Ibsen műve. 72. Karddal küzd. 74. Egy ázsiai terület lakója. 75. Egy-máshoz való viszony. 78. Mátyás hada. 77. Enekesmadár.

FÜGGŐLEGES: (Kétféltűsek: SR, KU, YN, FM.) — 1. Nekl adnak. 2. Allatküzdőmi látványosság. 3. ... tea. 4. Mazo de ... kanadal 'frónó. 5. Lyuk, tájszó. 6. Tésztaszélesztő. 7. Citrom ízű üdítő ital. 8. Szovjet diplomata. 9. Amennyiben kerül. 10. A költő pengéti. 11. Tevékenység müköns (latinul). 13. Házfarsang. 17. Folyami hordalék. 20. ... város. 22. Bértelenség. 23. A Zrínyiek vára volt. 26. Széles, németül. 27. Skálahan-

ASZÚSZÜRET

Hegyalja délre nyúló lejtőin, ahol a világhírű tokaji terem, már halványra sárgultak a tőkék. Megelevenedik az egyébként oly nyugalmas táj, szüretelnek a hegyi emberek. A kiadós termést nyelik a hordók, arrább már a szemet tapossák, préselik a levét.

— Igen jó év volt. A hegy megérdemli a tiszteletet — mondja Bondi János, az öreg borász. Nagy szeretettel, megelégedéssel nézi a megtelt gönci hordókat, s már hozzá is teszi magyarázatul, hogy a Nyírség felől bőven jött a meleg, s a tőkéken tisztelesen megindult a nemes rothadás.

— Tudtam előre, jó év lesz. 1934-ben volt utoljára ilyen rendkívüli aszú esztendő, de az ideitől annak a hajdanának is az ötszöröse. A fűrtök 30 százaléka beaszúdosott. Úgy láttuk, esőt hoznak a következő napok, hát belefogtunk.

Az öreg Bondi közben már azt számolgatja, hány puttonyos lesz az ideit. A számítást az egyik hordó oldalán, krétával nyomban elvégzi, s közben megjegyzi, csakúgy mellékesen, attól függ, hány puttonyos a tokaji, hogy hány puttony aszúpépet tesznek egy gönci hordó mustba...

A hegyoldalban már csak a Békeharcos dolgozik. A többi tsz elkészült, lassan ök is meglesznek. Az elnök a tagsággal, s a felvásárlókkal, a Tolcsvai Állami Pincegazdaság szakembereivel azt latolgatják, hogy fizet az idén az aszú. Úgy mondják, egy kilóért száz forintot is megadnak.

Még néhány nap, s elárvulnak a tőkék, a hegyoldal azonban nem marad csendes, a puttonyokat kétágú kapák váltják fel, s újra kezdődik a munka. Felpuhítják a földet. Elkészítik a szőlőt a tölpre. Mert az ideitől rekordtermés csak négy esztendő múlva lesz bor, s addig még háromszor kell szüretelni.

Befejezték a kenyérgabona vetését

Meg kell gyorsítani a betakarítást

A Minisztertanács megtárgyalta és elfogadta a földművelésügyi miniszter tájékoztatóját az őszi mezőgazdasági munkák menetéről. A kenyérgabona vetését október végére, a tervnek megfelelően, országosan befejezték, a korábbi esztendőkhöz képest, jobb minőségben.

A kormány szorgos és eredményes munkájukért elismerését fejezte ki a mezőgazdasági üzemek, valamint a mezőgazdasági munkát segítő vállalatok és irányító szervek dolgozóinak. A kormány megállapította: a mezőgazdaságban további nagyon fontos és sürgető feladatok vannak. Felhívja a mezőgazdasági dolgozóit, hogy kedvező időjárás kihasználásával is gyorsítsák meg és gondos munkával megelőbb fejezzék be a betakarítást, az istállótrágya kihordását és az őszi mélyszántást.

Az Országos Tervehivatal elnökének előterjesztése alapján a kormány megvitatta a mezőgazdaság öt éves terve végrehajtásának eddigi eredményeit és tapasztalatait, s a további tennivalókrá határozatokat hozott.

Öt érdekes hírt hallottunk a Posta Vezérgazdaságán. Elkészült az elmúlt kilenc hónap gyorsstatisztikája. Ebben az időszakban 358 190 000 levelet, 8 300 000 csomagot, 15 105 000 postai utalványt továbbítottak. Még soha nem kézbesítettek annyi hírlapot, mint ebben a kilenc hónapban: 587 954 000-et. Ismét emelkedett a telefonbeszélgetések száma: 403 397 000 helyi beszélgetést bonyolított le a posta, az interurbán vonalakat pedig 99 692 000 perc-re vették igénybe. A statisztikusok számítása szerint az elmúlt kilenc hónapban több mint 1,3 milliárd percet töltöttünk telefonálással.

Az osztrák postai szakemberekkel a napokban fejezték be a tárgyalásokat. Megállapodtak a két ország közötti interurbán kapcsolatok további bővítésében, a telefonközpont építését a jövő év közepén kellett volna befejezni. A postások 1964. júliusa helyett már most, november 7-én üzembe helyezik a nemzetközi telekközpont egy részét.

Szeptember végén 425 500 televíziós készülék volt az országban. Figyelembe véve, hogy az elmúlt napokban jelentős forgalmat bonyolított le a kereskedelem, rendkívül sok készüléket adtak el, így a számítások szerint az év eleje óta százezerrel emelkedett az előfizetők száma.

Százezer új tv-előfizető kilenc hónap alatt

1,3 milliárd percet töltöttünk telefonálással az idén

Öt érdekes hírt hallottunk a Posta Vezérgazdaságán. Elkészült az elmúlt kilenc hónap gyorsstatisztikája. Ebben az időszakban 358 190 000 levelet, 8 300 000 csomagot, 15 105 000 postai utalványt továbbítottak. Még soha nem kézbesítettek annyi hírlapot, mint ebben a kilenc hónapban: 587 954 000-et. Ismét emelkedett a telefonbeszélgetések száma: 403 397 000 helyi beszélgetést bonyolított le a posta, az interurbán vonalakat pedig 99 692 000 perc-re vették igénybe. A statisztikusok számítása szerint az elmúlt kilenc hónapban több mint 1,3 milliárd percet töltöttünk telefonálással.

Az osztrák postai szakemberekkel a napokban fejezték be a tárgyalásokat. Megállapodtak a két ország közötti interurbán kapcsolatok további bővítésében, a telefonközpont építését a jövő év közepén kellett volna befejezni. A postások 1964. júliusa helyett már most, november 7-én üzembe helyezik a nemzetközi telekközpont egy részét.

Szeptember végén 425 500 televíziós készülék volt az országban. Figyelembe véve, hogy az elmúlt napokban jelentős forgalmat bonyolított le a kereskedelem, rendkívül sok készüléket adtak el, így a számítások szerint az év eleje óta százezerrel emelkedett az előfizetők száma.

Öt érdekes hírt hallottunk a Posta Vezérgazdaságán. Elkészült az elmúlt kilenc hónap gyorsstatisztikája. Ebben az időszakban 358 190 000 levelet, 8 300 000 csomagot, 15 105 000 postai utalványt továbbítottak. Még soha nem kézbesítettek annyi hírlapot, mint ebben a kilenc hónapban: 587 954 000-et. Ismét emelkedett a telefonbeszélgetések száma: 403 397 000 helyi beszélgetést bonyolított le a posta, az interurbán vonalakat pedig 99 692 000 perc-re vették igénybe. A statisztikusok számítása szerint az elmúlt kilenc hónapban több mint 1,3 milliárd percet töltöttünk telefonálással.

Az osztrák postai szakemberekkel a napokban fejezték be a tárgyalásokat. Megállapodtak a két ország közötti interurbán kapcsolatok további bővítésében, a telefonközpont építését a jövő év közepén kellett volna befejezni. A postások 1964. júliusa helyett már most, november 7-én üzembe helyezik a nemzetközi telekközpont egy részét.

Szeptember végén 425 500 televíziós készülék volt az országban. Figyelembe véve, hogy az elmúlt napokban jelentős forgalmat bonyolított le a kereskedelem, rendkívül sok készüléket adtak el, így a számítások szerint az év eleje óta százezerrel emelkedett az előfizetők száma.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84
85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96
97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108
109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120

gok. 29. Kukucskálók. 31. Török férfinév. 34. Ital. 35. A Földet veszi körül. 36. Az idézet harmadik része. 37. A 35. sor, sokkal rövidebben. 41. Ugyanaz mint a 6-os. 43. ... és Rendel. 44. Német összehasonlító szó. 45. Szárnyas. 48. Légi ragadozó. 49. Autonóm köztársaság a finn határon. 50. Érdekes. 51. ... Bias. 54. Valóság, igazság, latinul. 55. Kérdőszó. 56. Belső úrméret. 58. Cskszelegítő. 59. Szigetcsoport. 61. Az 6. pártján vannak. 65. Visszavért. 67. Victoria görög testvére. 68. Kicsi, ha jelző. 69. Olasz, régi csúfnévén. 71. Görög prepozíció. 73. Eszközrag. 74. Ital.

Több mint szabálytalanság!

A börtön szabályai értetően előírják, hogyan kell a zárkákban és a folyosókön viselkedni, hogyan és milyen öltözékben kell a kihallgatáson megjelenni. Mégis, amikor megnézzük a kihallgatáson megjelenő letartóztatottak öltözékét, igen sok hiányosságot és szabálytalanságot tapasztalunk.

A Budapesti Megyei Börtönben például Jelics János előzetes letartóztatott köszönés nélkül lépett be az irodába. Lábán nem volt zokni és cipő helyett szakadt tornacipőt viselt. Mint utólag kiderült, zoknija is, cipője is van, csupán nem vett magának annyi fáradságot, hogy felhúzza. Ugyanígy rendezetlen külsővel jelent meg Holecz József is, aki a zokniját nem a lábán, hanem a kabátja zsebében hordja...

És még lehetne tovább sorolni a rendezetlen külsőket. Egy valamit azonban világosan kell látni: a kihallgatáson való ilyen megjelenés nemcsak hogy szabálytalan, hanem nagyfokú tisztelatlanságra, alacsony kultúráliszínvonalra vall!

— Z —

A fiatalok „meggondolatlansága” — súlyos bűn!

Fiatalok állnak a zárkában sorban. Skrabász István húszéves, Borsodi Pál huszonkét- és Gusztafik István huszonhárom éves. Fiatalok és elítéltek mind a hárman. Közösen végrehajtott bűncselekményük: büféket, italtároló helyeket törtek fel. Miért?

Erre a miért-re elfogadható válasz: a felelőtlenség, a meggondolatlanság, meg még az is, amit maguk mondanak, hogy csak a hecc kedvéért...

Valamennyiüknek megfelelő munkaköre volt. Gusztafik villanyszerelő segédmunkás, Borsodi lakatos segédmunkás. Életkorukat tekintve nem kétséges, hogy ha igyekeznek egy kicsit, hamarosan szakmunkás-képesítést is nyerhettek volna a munkakörben, ahol mint segédmunkások dolgoztak.

Jól kell tudni gazdálkodni az étellel

Első büntényesek. A helyzetükkel — mi mást tehetnek — elégedettek, örülnek, hogy kevéssel megúszták. De vajon a büntetés szolgálhat-e számukra egy egész életre való komoly tanulsággal?

Maguk, vallják kárát, ha nem szűrnék le sorsukból megfelelő következtetéseket. — Meggondolatlanság volt — jelentik ki bűncselekményükre egységesen.

— Meggondolatlanságban elkövetett bűncselekmény volt — javítja ki a nevelő, — mert meggondolatlanság az, ha az ember nem visz útra esőkabát-

tot és megázik. Ez meggondolatlanság, de nem bűn. Viszont a betörést sehogy se lehet meggondolatlanságnak nevezni. Ez már súlyos bűn. Tudják ezt önkök is, hiszen mindhármán győntetűen beismerik, hogy tudták: tettüknek súlyos következményei lehetnek.

Bűncselekményük súlyos a társadalmi tulajdon ellen. De súlyos ezen túl a saját életük, a saját ifjúságuk ellen is. Az embernek, még ha száz évre lenne is biztosítva az élete, az se olyan sok, hogy pazarlóan szabadna bánni vele. Az életből minden egyes nap drága, jól kell tudni gazdálkodni vele. Kiváltképpen drágák a fiatal évek, ahol az ember egész életére alapoz eredményekben gazdag, dolgos esztendővel biztosítva a derűs, nyugodt, boldog öregkort.

Nemcsak önmagának, a jövőjének tartozik ezzel az ember, hanem tartozik az elődeinek: a szülőknek, akik benne szeretnék látni becsületes életük folytatóját, öregségük örömét, bearanyozóját. Tartozik ezzel az utódoknak is; a gyermekeiknek, az unokáinak, akik benne szeretnék látni a még csak remélt eredményes, boldog életükre a példaképet.

Ez a staféta: az emberiség örök szép, harmonikus állandósága!

Könnyelműen elkótyavetyélik ifjúságukat

Azok, akik az ifjúságukat elpazarolják, nem tudnak örömet szerezni az elődöknek, s nem tudnak jó példát mutatni az utódoknak se. De még önmaguknak se tudják biztosítani a derűs, boldog életet. Ha sokáig élnek is, magukban hordják a homályt, a bűn foltját. S ha majd körülöttük már senki se emlékszik erre a bűnös múltúra, ha korosodva egyre inkább csendesednek, bennük annál erősebb lesz a fájdalom az eljátszott, a könnyelműen „elheccelt”, az elkótyavetyélt ifjúság után... És mindhiába... Akkor már késő lesz.

Ezért nem lehet mindegy, nem szabad, hogy mindegy legyen, hogy hol, s milyen tevékenységekben tölti el az ember az ifjú éveit. Nem mindegy!

Nem lehet senkinek se mind-

egy, hogy majd idők múltán, ereje fogytával visszapiillantva, szégyenkezni kell-e, vagy a küzdőfűhöz, de fölt nélküli életére büszkén tekinthet-e vissza?

Mert jó, hogy a szabadulót iránti humánus a társadalom. Törvény biztosít elhelyezkedést, munkalehetőséget. De tévednek azok, akik ezt a humanizmust túlmagyarázzák önmaguknak és — sajnos, vannak ilyenek is —, a szabadulás után majdhogynem előjogokat szeretnének élvezni.

A szabadságvesztés-büntetés alatt meg kell barátkozni az azzal a gondolattal, hogy jó, kapnak megélhetést biztosító munkalehetőséget, de egy azonos képességű, féddhetetlen előéletű emberrel szemben nem számíthatnak előnyre.

A bizalmat ki kell érdemelni

Sokat hallani, olvasni a társadalom szabadulót iránti segítségéről. Mindez megvan. De a humanizmus láttán azt se szabad elfelejteni, hogy a szabadulást sehol se ölelik a keblükre az emberek, mondván, hogy de jól tetted, amit tettél. A szabadulás után fenntartással vannak a volt elítéltekről. Irántuk csak lassan, idők múltán, a cselekedetek beszéde alapján támad ismét szilárd bizalom irántuk.

Mennél többször él valaki vissza a bizalommal, mennél többször volt bűncselekményekért szabadságvesztésre ítélve, mennél többször igényelte a társadalom bizalmát érdemtelenül, annál kevesebb lesz iránta a bizalom. A bizalom is a bűnök számához és a súlyához, valamint a tisztességes munka eredményeihez viszonyítva nő vagy csökken.

Sajnos, sokan mindezeket közömbösen veszik. Valahogy természetesen tartják, hogy a társadalom milliós közösségében — azok között, akik mindenért, ami az életet zsebbé, az embert boldogabbá teheti, becsülettel küzdenek —, ők néhányan semmi jót nem tettek, nem használtak, csak ártottak. Az embernek az ártás tudatára ébredése idővel súlyosabb lehet a legsúlyosabb büntetésnél is.

Eppen ezért, jobban tennék a „meggondolatlan” fiatalok, ha meggondolnák: cselekedeteik milyen életet alapoznak?

— r. sz. —

Rekorder a mélyben...

Vádoló rekord egy elítélt részére, ha a büntetése alatt 27 esetben kellett fegyelmi fenytésben részesíteni. Akkor, amikor szabadságvesztésre ítélt emberek többsége a börtönben úgy készül a szabad életre, hogy többé nem akar a törvények ellen vétetni.

Az elítéltek zöme felismerete azt az igazságot, hogy a büntetése alatti rendes viselkedés szinté próbatétele a szabad életben való magatartásának,

másrészt pedig saját magának tesz azzal jóf, ha a szabályok szerint fegyelmezten él.

Horváth József elítélt, ez a címikus „rekorder”, nem ismer el semmit. Amikor beszélgetünk vele, ellentmondásokba keveredik.

Hány évre ítélték?

— Tizenhárom évet kaptam összesen. Lopásért, rablásért nyolcat, meg még ötöt. Ugyszé bírom én azt ki...

Horváth elítélt beteg ember. A gondos orvosi gyógykezelést megkapta, s jelenleg is a gyógyulásához szükséges gyógyszerekkel és vitaminokkal látják el. Mégis, amikor az egyik utolsó fegyelmi fenytést ki kellett szabni rá, az orvosi ellátás miatt zúgolódt, elégedetlenkedett...

— Évek óta szenvedek, s nem segítenek rajtam. Ha fájdalomcsillapítót kapok, az is csak egy órára szünteti meg a fájdalmamat, aztán újra szenvedek. Ezért gyűlölnek már zárkatársaim is, meg azért, mert cigány vagyok. Tönkrementem a sok fegyelmebe...

Akkor miért kellett mindig, mindenütt renitenskedni, megtadni a sétat. az étkezést? Hiszen a séta a napfény, az élet!...

Csüggedt tartással ül, nem tud mit válaszolni. Hát persze, mit is tudna. S még azt hiszi, hogy megsajnálja valaki, amikor azt mondja:

— Mindennek a betegségem az oka. Olyan ideges vagyok, hogy sokszor nem tudom, mit csinállok... Mit is tehetnek, tessék mondani, amikor évek óta nem látom az apámat? Csak irigykedem, amikor másból látogatok jönnek, én meg még csak levelet sem kaphatok...

Természetesen, nem. Két fegyelmi fenytése van egyszer-

re, jövő év első feléig tart az összkedvezmény elvonása, így nem valószínű, hogy látogatót kaphat.

Keressük az embert

ebben a 26 éves fiatalban, aki olyan sokat „szenvedett”, s szenvedéseinek nagy részét önmaga zúdította magára.

Hogy beteg, ennek senki nem oka. De hogy betegséget túlozza, sőt, meggondolatlanul súlyosbítja, ennek csakis és kizárólag Horváth József elítélt az okozója.

— Mit gondol, a felügyelőnek okozott bosszúság nem magára üt vissza? Miért nem tud rendesen viselkedni, mint annyian mások?

Betegséggel, kínjaival magyarázódik. Erről már hallottunk.

Megcsillantjuk előtte a negykedvezmény lehetőségét:

— Három évet vihetne magával, ha rendesen viselkednék! Három év, nagy idő, szabadon élni még nagyobb... Még fiatal, meggyógyul és örülhet az életnek.

Erre sóhajt, egy pillanatra tan elképzeli, hogy jó lenne, látja magát szabadon, sétálni, gyógyulni, s dolgozni. Aztán:

— Jó lenne, de úgyse kaphatok én már kedvezményt — mondja.

— Természetesen, ha így viselkedik, nem. Ez csak magán múlik!

— Hogy ígérjem meg, hogy megváltozok? Hogy ígérjem meg?

— Ne ígérje meg! Csak tegye. Igéretekből már sok van. S minek ígérni szóban? Az ígélet belül kell, hogy éljen Horváth elítéltnél. Igéret arra, hogy megszünteti önszeférhetlenségét, csúnya modorát, alakoskodását.

Be kell látnia

Horváth elítéltnél, hogy önmaga ellensége az, aki a gyűlölés helyett színeskedik, hogy sajnálatot keltsen. Fegyelmeztlenségéért, fenytést kap.

Érdemes ezeken elgondolkodni, Horváth József! A büntetése jogos, igazságos. Sok-sok fegyelmi fenytés után is, erős akarattal lehet még Önből a szabályokat betartó, becsületes életet élni akaró elítélt — s egyszer majd boldog szabad ember!

Cs. L.-né

Válóper előtt

Vannak házastársak, akik között a mézeshepek elmúltával már kezdődik az egymás iránti indulat, a követelés, s mind alacsonyabb fokra súlylgy a megértés. Hamarosan úgy érzik, hogy talán könnyebb volna egymás nélkül élni.

A gyerek, összekötő kapocs lehet, és az is a család életében — ha a házastársak józanok, okosak, emberien viselkednek egymással szemben, s nem felelkeznek meg a felelősségükről. Kőrösi Gábor elítélt is említi a gyermekét, hogy mennyire szereti, s említi, hogy a felesége most válni akar.

— Én nem akarok tőle elválni, nem is tudom, hogy ő miért akar?...

Ha gondolkodna egy kicsit Kőrösi elítélt, könnyen kitalálhatná, hogy vajon miért akar válni az asszony? Bizonyosan azért, mert egy férfitől többet vár a család! Bizonyosan csatlódott benne az asszony, s hogy miért? Erre legkézenfekvőbb válasz Kőrösi jelen helyzete.

Lopásért ítélték szabadságvesztésre. S hogy mire kellett a lopott pénz? Itálra, csavargásra. Hogy az itálzás és a csavargás az asszonynak mennyi gyötrelmet okozott; Kőrösi elítéltnél arról nem szabadna megfeledkeznie. S ha erről nem felelkeznek meg, mindjárt megértene az asszonyt.

— Próbálja csak a fordított helyzetet elképzelni: küzd a gyermekkel, s az asszony éli a felelőtlen, bűnös életet. Ebben az esetben vajon ragaszkodna-e hozzá?

— Hát, igen... — ez a töprengő válasz. De Kőrösi elítélt még remélhet.

Még hátra van a válóper tárgyalása. Az asszonyok sok mindent meg tudnak bocsátani és meg is bocsátanak, ha látják, hogy érdemes. De ehhez elsősorban az kell, hogy a férj mutassa meg, hogy érdemes a megbocsátásra. Ne szépitse ismerje be a bűnét. És őszintén, határozottan igyekezzék megjavulni. Érezzen több felelősséget a gyerek, a család iránt, és tisztelje azt az asszonyt, aki a gyermekének életet adott, és tisztességesben akarja azt felnevelni.

Kőrösi elítélt ígér. Egyelőre ígéreteinek betartását csak a börtönben tanúsított magatartásával hitelesítheti. Fegyelmevel, szorgalmával és a soros levelekben övéhez küldött üzeneteiben.

Félszegen, tétovázva lépett a nevelői irodába. Jelentkezett, bánatosan mondta a szavakat, s szája remegve megkeményedett.

— Uljön le — mutatott a nevelő tiszt a szemben levő székre. Simonyi elítélt maga alá húzta a széket, s szomorú tekintetű a tisztre emelte. A főhadnagy, aki előző nap jelen volt Simonyi Jenő befogadásánál, tudta, hogy mélyeséges keserűség bántja az előtte ülő férfit. Így kezdte hát a beszélgetést:

— Hallgasson rám, Simonyi, mi jól tudjuk, hogy milyen nagy a bánata. Mégis azt mondjuk, hogy nem szabad ennyire nekikeseredni. Ezzel nem segít a helyzetén. Ami történt, az megtörtént, nem lehet változtatni rajta. Viszont jóvá lehet tenni.

— Jóvátenni? Aligha tudom... — mondta lemondóan az elítélt, s hangjába még nagyobb keserűség vegyült: — Főhadnagy úr, rettentő az én szegyenem...

A tiszt arcán mosoly suhant át, majd összeráncolta homlokát. Emlékei, tapasztalatai között kutatott. Többször volt már dolga hitevesztett emberekkel, akik valamikor ugyanolyan kilátástalannak látták jövőjüket, mint ahogyan most Simonyi látja. Reményt kell gyújtani az ilyesfajta elítéltekben. El kell velük beszélgetni, hogy realisan mérlegeljék a helyzetüket. Ilyen segítségre van szükségük Simonyi Jenőnek is, aki hajlamos a túlzásokra.

A nevelő tiszt már tanulmányozta Simonyi elítélt bűncselekményéről készült ítéletkönyvét. Jól tudja, hogy első büntényes. Másfél éves börtönbüntetése van, amiből öt hónapot előzetes letartóztatottként töltött. Ezek szerint tizenhárom hónapja van még hátra. Ha pedig megkapja a harmad-kedvezményt, akkor már tavasszal ismét szabad ember, végleg lehet, és egyútt lehet a családjával.

De vajon, Simonyi elítélt gondolt-e már ezekre? Nyomban megkérdezte az elítélte:

— Simonyi, tudja-e azt, hogy ha minden jól megy, akkor tavasszal újra szabad ember lehet?

A töprengő férfi hirtelen nem tudta felfogni a szavak értelmét. Az ablakúvegen táncoló nap sugarat figyelt, s a gondolatai messze kalandoztak. Most bocsánatkérően nézett a tisztre, s válaszából bizonytalanság érződött:

— Lehetséges lenne...? — gon-

REMÉNYSUGÁR

dolgozott egy keveset —, valóban igaz az, hogy kedvezményt is kaphatok?

— Igen. Van erre lehetőség. De ehhez az kell, hogy az elítéltekre kötelező magatartási szabályokat betartsa, és a magára bízott munkát mindig a legjobb tudása szerint végezze. Mindenkor fegyelmezetten éljen és cselekedjen.

— Igérem, hogy magatartásomra nem lesz panasz, a munkától meg nem félek — jegyezte meg magabiztosan Simonyi, akinek a lelke mélyen felderengtek a reménykedés csillámai.

De amilyen gyorsan jött, el is tűnt a szívből a remény. A keserű jelen tudata még erősebb volt, a holnap legbiztosabb ígéretnél... Ahogy eszébe jutottak az otthoniak, azon nyomban határtalan szomorúság és elkeseredés kerítette hatalmába. Hallgatagon, fátyolos tekintettel nézett maga elé.

A nevelő észrevette a változást. S most már minden igyekezetével azon volt, hogy megtudja: mi csüggeszti el annyira ezt az embert?

— No, mi bántja? Mi az, ami ennyire lesújtja?

Az elítélt nem válaszolt azonnal. Tiszta igazság, hogy a nevelők a letartóztatottak javát akarják. Volt al-

kalma arról meggyőződni előzetes letartóztatása idején. Különböz is, miért ne mondhatná el mindazt, ami annyira elkeseríti, reménytelenné teszi az életét...? Vajudott. Figyelte a nevelőt. Az türelmesen várta a választ. Ez a nyugalom határozottságot, nyugalmat kölcsönzött neki is.

— Abban reménykedtem — kezdte Simonyi —, hogy az illetékesek helyt adnak kérelmemnek... Hogy nem

REMÉNYSUGÁR

reknevelés, az operált, rokkant édesanyjának az ápolása, mind-mind rá vár. Milyen nagy szüksége lenne a segítségemre, és... — amikor idáig ért Simonyi, szinte felkiáltott: — én, bűnös ember, itt vagyok... — aztán átengedve magát elszabadult érzelmeinek, könnyezve megjegyezte: — Nem kell a beszélő, nem akarom, hogy így lásson a feleségem...

— Arra nem gondol, hogy ezzel még csak fokozza az otthoniak szomorúságát? — kérdezte a nevelő, s mintegy jótanácsul, így folytatta: — Azt gondolja, hogy ha nem találkozik a feleségével, úgy majd könnyebb lesz a börtön? Két-három hét múlva egészen más lesz a véleménye. Alig várja majd azt a napot, amikor, ha rövid időre is, de láthassa a családját, és elbeszélgesse velük. Meglássa, milyen nagy megkönnyebbülés lesz, amikor azt hallja majd tőlük: „Ne nyugtalanodjál, hiszen otthon minden rendben van. Légy türellemmel, viselkedjél fegyelmezetten, meglásd, jóra fordul minden...”

A tiszt szavai valamennyire megnyugtatták Simonyit. Kiszaladt belőle a kérdés: — S őket ki vigasztalja?... — Hát ön. Legalább ilyen megnyugvás lesz a családjá számára, amikor arról fog beszélni nekik, hogy itt is rendesen viselkedik, dolgozik. Hogy innen a börtönből is segíteni tudja őket. Gondolkozzék, s akkor beláthatja, hogy nem keseregni kell, hanem a mostani körülményeknek megfelelően cselekedni! Legyen fegyelmezet, dolgozzék szorgalmasan, és akkor bizonyosan rendbejön a helyzete.

Simonyi hallgatott. Csendesen eluralkodó megkönnyebbülést érzett. Távozása előtt bizakodó tekintettel nézett a tisztre, s különös hangsúlyllyal mondta:

— Főhadnagy úr, köszönöm ezt a beszélgetést. S ha szabad, akkor mind, amiről itt szó volt, elmondom a feleségemnek. Igen, elmondom az első beszélő... —

(—ENC.)

Irodalom - MŰVÉSZET

GYÓRI ILLÉS ISTVÁN:

Őszirozsák forradalma

1918 őszén szavalta Beregi Oszkár

Megállt a föld és jó nagyot lélegzett,
s a földoklása míg alábbhagyott,
megmarkolták az ingadozó percet
öreg babák és ifjú hadnagyok.
Kiket parancsszó ináított el harcba,
visszafordult a fegyveres menet,
midőn felsírt egy költőasszony hangja:
— Ne löjji fiam, mert én is ott leszek!

A kaszárnyákban dobban bakancsok,
gép rabszolgája, tarlón nyílt paraszt
megértette a szívből jött parancsot:
— Fordulj vissza, mert rabszolga maradsz!
Az aléltágból felriadó élet
harcmező helyett virágszedni ment,
ember lett újra, aki élt és vértett,
felkelt az őszirozsák regimént.

Katonasapkán, kabát gomblyukában
ott viritott egy fehér kisvirág,
hirdetve, hogy a nagy jelfordulástán
magához tért az eszelős világ.
A véres hóhér — kit fegyverek védtek —
vezényszavával magára maradt,
s a harcmezőre irányított léptek
az őszirozsák útján megragadt.

Dalolt a vágy, hogy legyen béke újra,
tisztá boldogság itt a föld ölen,
virágos rétté változott az ucca
és virág nyílt a fegyverek csövén.
Az őszirozsák békés forradalma
utat nyitott egy szebb jövő felé,
hol nem lehet úr, csak a nép hatalma,
ha a világ is megrendül belé!

Három új játékfilmet mutatnak be a szovjet filmnapokon

Több nagy sikerű szovjet filmet felújítanak

Budapesten és vidéken a hagyományokhoz híven november 7—13 között rendezik meg a szovjet filmnapokat. Az ünnepi héten a szovjet filmművészet három új alkotását mutatják be a mozik.

Az Optimista tragédia az idei, tizenhatodik Cannes-i nemzetközi filmfesztiválon „A forradalom eposzának legjobb filmjéért” kijáró díjat nyerte. Visnyevszkij nálunk is nagy sikerrel játszott színművének filmváltozata a Moszfilm-stúdióban készült. A történet a polgárháború idején játszódik. A film forgatókönyvét Visnyevszkaja és Szamszonov írta. A rendező ugyancsak Szamszonov, az operátor Manakov. A főbb szerepekben Margareta Volgyinát, Vjacseszlav Tyihonovot, Borisz Andrejevot és Oleg Sztrizsenovot láthatjuk.

A szovjet filmnapok másik bemutatója: Antonov Űresjárát című ismert novellájának filmváltozata, A film magyarul beszélő változatban jelenik meg a mozik vásznán. A fiatal újságíró szerepét alakító Gyemjanyenko hangját Mécs Károly, a Hromov sofört megszemélyesítő Jumatovét Avar István, s az Arinka alakját megformáló Tamara Szjomináét Szemes Mari tolmácsolja. A film szinkronrendezője dr. Márkus Eva. Megjelenik a mozik vásznán a Papát vásároltam című szovjet vígjáték is.

Ezenkívül több, hazánkban is nagy sikerrel játszott szovjet filmet felújítanak. Így például ismét másorra tűzik a Szállnak a darvak és a Tiszta égbolt című alkotásokat.

ÚJ KÖNYVEK

AKOS KÁROLY: AZ ALDOZAT. ISTENEK NYOMÁBAN. A szerző ebben a munkájában sikeresen folytatja azt a sajátos stílust, amely eddig műveit népszerűvé tette. Ezúttal a különböző társadalmi formák, elsősorban az ös-közösség mítoszainak, hitvilágának, babonáinak rejtélyét kutatja és ad azokra tudományos magyarázatot. Akos Károly nemcsak azért ad az ös-közösség vagy a rabszolgakorszak különös szokásairól szóló magyarázatokhoz irodalmi, művészettörténeti, népmeséi aláfestést, hogy ébren tartsa az olvasó érdeklődését, hanem mert szenvedélyes mesélő. Ez a mesélőkedv színessé, olvasmányossá teszi a számos fényképpel, festmény- és szoborprodukciónal, valamint Akos Károlyné rajzaival illusztrált könyvet. (Móra)

RUFFY PÉTER: CSAVARGÁSOK. A kötetben még meg nem jelent riportok az utolsó tíz esztendő újságíró természetének legjává, hazai és külföldi utakról ad számot, egy kiforrott újságíró tollából. Ruffy Péter a magyar újságírásnak ma egyik legjelentősebb alakja, riportter — a legjobbak közül való nemcsak a mában, a magyar újságírás egész történetében is. Ez a kötet a klasszikus hagyományokban oly gazdag magyar riportirodalom java termése között kér helyet. Szép nyelve, gazdag tartalma, a látás és vágya és képessége — mindegyik irás sajátja. Hagyományterete példásan okos, s ahogyan a máriól ír, ahogyan a múltat és a már érzelmekben és érvekben gazdagon egybeveti, az vallomás is, szép vallomás a ma igazsága mellett. (Szépirodalmi)

BAUDELAIRE, VERLAINE ÉS RIMBAUD VÁLOGATOTT VERSEI. Rendszerint együtt emlegetjük a múlt század francia költészetének ezt a három jelentős alakját. Pedig ha meg is találjuk hangjukban azt a közös vonást, amelyet a „dekadencia” szóval szoktak jelölni, mindegyikük költészete összetevészetellenül egyéni. Baudelaire klasszikusan csiszolt intellektuális verseiben a bünt és a mozdulatlan harmóniába öltött szépséget énekl. Verlaine költeményeiben a hangulat, a zenéség ragadja meg az olvasót. Rimbaud „a kölyök-Shakespeare” — ahogy Hugo nevezte — rövid költői pályáján sok olyan maradandó művet alkotott, mint „A völgy alvója”, „A meghökkenek”, vagy a levert komün után az ellenforradalmárokat átkokkal fogadó „Párizsi orgia, vagy Párizs újra benépesül”. A kötetben a három költő verseiből gazdagon összeállított antológiát kapunk. Babits, Tóth Árpád, Szabó Lőrinc, Kosztolányi klasszikussá vált fordításain kívül több, ma élő költő és műfordító sikeresen tolmácsolta a francia költészetnek ezeket a remekét. A válogatás az első. Szegegy József Csengery József munkáját dicséri. (Móra)

Mozgásról és beszédkultúráról Szakáts Miklóssal

Szakáts Miklós az utóbbi években romantikus szerepekben nyújtott érdekes alakításokat: Lermontov Alarcosbálja, a Cyrano, a néma levante. Érthető hát, hogy Mesterházi Lajos Az ártatlanság kora című darabjának bemutatása után mint Bóza professzor megformálójától elsősorban azt kérdezzük, milyen különbséget jelent a romantikus hősöket alakító színész felkészülésében, ha mai emberként, egyszerű utcai ruhában kell színpadra lépnie.

— Lehet, hogy meglepő, amit mondok, de olyan színészeknek, aki sokat próbált a mesterségben, valóságos felüldülés saját kortársait megleveníteni a színpadon. A mai szerep lehet izgalmas, érdekes, de sohasem lehet félelmetes. A klasszikusoknál vagy félklasszikusoknál a stílust kell megtalálni és a stíluson belül a lehetőséget, hogy korszerűen, a húszadik század emberéhez szólón keltünk életre az író teremtette figurát.

megfogott. Ott még a néhány szavas szerepek megformálói, akikről ordított a tehetségtelenség, még azok is tökéletesen szépen tudtak beszélni. Kicsit szomorúan gondoltam arra, hogy hol vagyunk mi még ettől...

— Tehát a klasszikus szerepek nevelkedett színészek könnyebb megformálni a mai kor hősét?

— Mozgás és beszéd, mint a mesterség elengedhetetlen része, feltétlenül lényeges. De előfordulhat az is, hogy a szép mozgás és szép beszéd bűvöletében a színész elfeledkezik a lényegről, a tartalomról.

— Természetesen. Ezért nem tudok egyetérteni a mai színészképzés gyakorlatával. A színészpédagógia különben is régi vesszőparipám... A mi generációnk — olyan tanárok oktattak még minket, mint Dóry Árpád vagy Gál Gyula, akikről ma már kevesen tudják, hogy mekkora művész volt, hogy még Csontos Gyula is kért csokolomot köszönt neki! — a klasszikusokon nevelkedett. Meg kellett tanulunk a nemes szenvedélyek ábrázolását, az igazi pátozt, az érzelmeink maximális sürítését, úgy, ahogy azt Shakespeare követeli, és amikor ezt már tudtuk, csak akkor mondhattuk ki színpadon az első hétköznapi szót. Ma valahogy fordítva van: hétköznapi szövegeken tanulnak a fiatalok, és talán éppen ezért olyan ritka a jó mozgású, szépen beszélő fiatal színész.

— Ez szerintem a kisebbik baj, mert könnyebb rajta segíteni. Az ilyen formalizmus különben is idegen a mi színjátszásunktól, német sajátosság, és a mi színházi kultúránk a német kultúra elleni nemzeti harcban született meg. Ezért nem tud a mi közönségünk megbarátkozni Brecht néhány darabjával és Piscatorral, akik bírálják, támadják ugyan ezt a mentalitást, de mégis a német kultúra szülöttei.

— Tehát a mai darabokban is elsődlegesen fontosnak tartja a kiforgozott mozgást?

— A „Háború és béke” Piscator feldolgozásában került színre. Siker volt!

— Igen, de a Háború és béke elsősorban mégiscsak Tolstoj. Hiába próbáltam volna a deklamálás szépségével pótolni az ő világát, ez lehetetlenség. Tolstojt mindig elfogadja a közönség és magának érzi; Piscator érdeme csak annyi, hogy színpadra tudta állítani ennek a zseniális regénynek a lényegét.

— A színésznek egész teste, hangja, orgánuma „munkaeszköz”. Magától értetődő, hogy lökéletesen uralkodnia kell fejlette, vagy nem? A közelmúltban Londonban két előadást nézhettem végig. Be kell valahalom — remélem, nem sérülődnek meg angol vendéglátóim — unalmas előadások voltak, de egyvalami nagyon

— A beszéd, a szép színpadi beszéd lényeges szerepből indultunk ki. Szakáts Miklós sokszor szerepelt pódiumon is verses vagy prózával. Lényeges-e, véleménye szerint, az ilyen művészi munka a beszédkultúra fejlesztéséhez?

— A színpad a színész számára a legnehezebb vizsga. Diszlet, jelmez, színpad nél-

kül csak a szó bűvöletével hatni, ez a legnagyobb dolog. Sokszor még óriási művészek közt is akad, aki képtelen rá; Csontos például rettegett a versmondástól, és amikor egyszer horribilis összegért elmondott egy négysoros verset, utána szívvrohamot kapott az izgalomtól. Ezért, bár valóban a beszédkultúra legjobb iskolája, nem lehet elvárni mindenkítől, hogy pódiumon is szerepeljen. De verset mondani vagy prózát, otthon is lehet...

TAMKÓ-SIRATÓ KÁROLY:

Gyermekdal-variációk

Luczy-Muczy... — melyik szíved fáj?
Mind a kilenc egyformán!
Első fáj — a két mennyboltért
Második — a hideg holdért
Harmadik — ha szemem riadt az iramló szépség miatt
Negyedik — egy busz
ötödik — a hullt lombokért
Hatodik — mert semmit sem ér:

szerelemten életém!
Hetedik — elsírt örömről
Nyolcadik — az egész földért
Kilencedik — Teéretted mert a sorsot elbűvölted.

Ugy... — élhetnél velem
mintha égbe vinne ezüst hinta.
De így... — éljünk bár örökké
nem érlek el soha többé!

Szegény rokonok

Szegények — sajnálja őket anyám.

— Bizony, szegények — sópánkodik apám is.

— Anyám közben ebédet készít, apám inget cserél, mert rokonokat várunk.

— Üzenték, hogy ma délelőtt erre járnak, benéznek hozzánk.

— Aztán ne dicsérd már előtünk a tsz-t — int apám előre.

— Miért? — kérdelem.

— Miért? Hisz van ezekben bajuk, szegényeknek elég. 8—10 forintot kapnak egy egységre. Tavasszal is négyszázan adták be a kilépési nyilatkozatot.

— Én egy szót se szólok — ígérem meg.

Dél felé jár az idő. Port kavart a teherautó a száraz úton. Egyszer csak egy ilyen porfelhőből begurul az udvarra két biciklis. Rájuk gágognak a libák.

— Itt vannak szegény rokonok — sóhajtja anyám.

— Itt! — és apám eléjük siet.

Aztán kiderül, hogy csak az egyik rokon, a másik cimborája. Mind a kettőn hosszú, bokáig érő csizmanadrág van és szandál. Biz az, jó kövérek mind a ketten. Az egyik, a rokon — én csak valamikor gyerekkoromban láttam — magas, fekete hajú, sima arcú férfi. Apámtól jóval fiatalabb. Le is tegeződünk.

A másik, a cimborája, még barnább, hegyes bajusza van, kis, alacsony, mozgékony ember.

Lekezelünk vele is. Aztán asztalhoz ülnek. Zöldbabeles van ebédre, benne füstölt oldalas, meg csülök. A vendégek kanalazzák, apámmal mi is.

A húst utoljára hagyják, kivesszik a tányérból, ráteszik a kenyérré, a bicskájukkal úgy vagdalják. Jó étvágyú mind a kettő.

— Egyenek még — kínálja őket anyám, és látom, milyen szívesen mondja szegényeknek. Azok esznek.

— Itt jó! — mondja a rokon. Itt készpénzben fizet a csoport.

— Igen! — mondja apám — így csakugyan jobb.

— No, hála istennek — gondolom magamban, nem én kezdem.

— Hát nálatok? — kérdi sajnálkozva anyám. Jaj, szegények... éppen halljuk...

— Ne is kérdezzé, némém — feleli a rokon.

Legyint a kezével, a cimborája bólingat rá.

Nézem az arcukat. Telt a képük, piros, barna. Az ingük hófehér gyolcs, a nadrágjuk se olcsó szövét.

— Enni csak van mit? — néz rájuk apám.

— Hál istennek, az még éppen akad — feleli a kis bajuszos.

— Disznót öltünk — folytatja a rokon fanyalgó képpel —, de hát megetté ezt a fene az egészet. Nincs már az embernek étvágya se hozzá.

— Nem is lehet — tudja meg a cimborája — és újra merít a bablevesből.

Anyám közelebb tolja tányérjához a tálat, félrefordítja, hogy könnyebben merüljön a merőkanál.

— Disznót, azt tudom, öltök, folytatja az apám, öltetek Rákosi alatt is mindig. Pedig akkor szigorú volt!

— Nem is hagyjuk mi magunkat — szól bele a rokon.

Aztán arról beszélgettünk, hogy menni a jövedelem.

— Szinte semmi! — mondja a piros arcú, kis bajuszos. — Ötszáz munkaegységre hatszáz forint!

— Lehetetlen — sajnáljuk őket apámmal.

— Pedig úgy van!

Aztán beleszólok én is. De hát, ötszáz munkaegységet teljesítenek, akkor az után a munka után csak kell valaminek teremni is.

— Nem nagyon — feleli a rokon. — Jobbára csak úgy irjatuk az egységeket. Hiába dolgozna az ember — úgyse ér az egység semmit.

— Ja?! — mondom —, s anyám nyugtalan lesz a hangomra. Csak nem akarom ezek előtt a szegény rokonok előtt dicsérni a szövétkezetet?

— De hát, akkor miből éltek? — kérdezem.

A rokon kanalaz, éppen egy nagy füstölt bőséges hússal van elfoglalva. Helyette a cimborája mondja:

— Hát, hízal az ember egy kis paci bikát...

— Az milyen? — kérdelem.

— Hát, olyan kicsi. Paci, úgy mondjuk.

— No, de hát miből? — fagatom tovább. — Hisz nincs föld, ami a takarmányt megteremje!

— Az nincs, de hát annyit lopogatunk, hogy annak az egy-két bikának elég legyen. Megéri — folytatja —, mert ha jó a bika, felmegy 4—5 mázsára is. Nyolc-tizezret csak megadnak érte.

— Csak hát — kapcsolódik bele a rokon — nem ér sem-

Jevtusenko új költeményei

Kemény bírálat és féleves hallgatás után ismét megszólalt Jevgenyij Jevtusenko, a 31 éves szovjet költő. A Junoszty című moszkvai folyóiratban — amelynek főszerkesztője Borisz Polevoj, és Jevtusenko változatlanul a szerkesztő bizottság tagja — megjelent a költő hat verse. A lap a költő arcképét is közli.

A csokor legjelentősebb verse a hosszabb lélegzetű „Ismét Zima állomáson” című költemény. Jevtusenko leírja, hogy a sok nyugati utazás tarka élményei, s a kíméletlen, de „végső soron hasznos” bírálat után visszatért szülőfalujába, a kis sibiriai Zima állomásra. Elmondja találkozását rokonaival, majd szereplését a helyi komszomolisták estjén, ahol úgy érezte, hogy az egész

ország hívja és támogatja, s verseit valóban melegen fogadták a fiatalok.

Verse végén arról ír, hogy az egyszerű emberek legfőbb óhajta: ne legyen háború. A költő hazája, amely a békét védi, hűséget és engedelmeséget vár el minden fiától. „Nem hízlegek, nem alázkodom meg, nem hajbókolok, de meghajtom magam hazám előtt és védelmére esküszöm. Esküszöm, hogy megóvlak, hazám, a háborúktól, minden viszontagságtól, a rosszindulattól, sanda pillantásoktól, a hibák megismétlődésétől, a buzgó karrieristáktól és az álhazafiaktól... Esküszöm, hogy munkádnak, akaratodnak, szenvedélyednek és lelkiismeretednek élő része leszek!”

mit! Nincs az embernek kedve hozzá.

— Hogy is lenne szegényeknek — sóhajtozik bele anyám.

Aztán elmondják, most is milyen ügyben járnak itt. Egész kicsi borjúkat vennének, meg szénát télire.

— De hát, hogy tudnátok elvinni — kérdezi apám —, hisz nincsen fogat.

A kis bajuszos befejezi az evést, hetykén mondja:

— Hm! Mi azt elintézzük. Eljön érte éjszaka valamelyik zeteros legény. Mire az elnök felkel, már otthon is vagyunk.

— Így jobban jövünk ki — magyarázza a rokon is, mert csak a zeteros fiúnak fizet az ember.

— Miből is fizetnének szegények — sajnálkozik anyám újra.

— Persze, persze, bólogat rá mind a kettő.

Hátrébb toljuk a székét magunk alatt, vége az ebédnek. A libák odamennek a kerékpárhoz. Csak most látom, hogy vadonatúj mind a kettő. Aztán azok az átkozott szárnyasok kezdik csipkedni a gumit.

— Nem hiába mondta nagyapám — szörtöldök apám: hogy a liba gyújtogatna, ha lenne gyufája!

— Hess, te! — riasztja őket anyám: hess!

Még csak az kellene, hogy tönkretgyék a biciklijét ezeknek a szegény rokonoknak!

A seprével elkergeti őket, aztán visszajön, ebéd után még sokáig jóízűen sajnálkoznak.

En hallgatok, mert megígérttem, hogy nem szólok bele.

— Szegények... sóhajtja anyám, ki tudja hányadára —, amikor beteszi utánuk a kaput.

V. A.

